

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 26 mai 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2017, în privința inculpatului

Feraru Ion XXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al r-nului
XXXXX, s. XXXXX, str. XXXXX XX, cetățean al
R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 09.03.2017 – 26.05.2017,
instanța de apel: 15.06.2017 – 26.06.2017,
instanța de recurs: 29.08.2017 – 07.11.2017.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 26 mai 2017, Feraru Ion a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 1 an închisoare, în baza art. 264 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, *cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis*, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, *pedeapsa numită* i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Spatari G. prejudiciul material în mărime de 51.750 lei și prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei, cu obligarea achitării în termen de 6 luni de la pronunțarea sentinței.

1.1. Prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 26 mai 2017, instanța a dispus: *„Se corectează eroarea admisă în partea descriptivă și dispozitivul sentinței.*

De recunoscut pe Feraru Ion vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4), art. 264 alin. (3) lit. a) și art. 266 Cod penal, și de stabilit o pedeapsă:

în baza art. 264¹ alin. (4) CP - în formă de 1 an închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis,

în baza art. 264 alin. (3) lit. a) CP – în formă de 4 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani,

în baza art. 266 CP – în formă de 1 an închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) CP, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, se stabilește o pedeapsă în formă de 5 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 90 CP, pedeapsa numită de suspendat condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

Instanța a statuat că: „conform sentinței motivate, din neatenție a omis să indice și litera „a” din alin. (3) art. 264 CP”.

2. Instanța de fond a constatat că la 14 august 2016, orele 03.45, inculpatul Feraru I., în urma unui control efectuat de către colaboratorii Batalionului Național de Patrulare, Plutonul Sud, Căușeni-Ștefan Vodă, pe traseul R-30, km. 81, neavând permis de conducere, conducea în stare de ebrietate alcoolică avansată automobilul ”Audi A6”, n.î. XXX XXX.

În urma controlului efectuat, s-a constatat că Feraru I., încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume art. 14 lit. a) care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă în stare de ebrietate, acesta conducând automobilul în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, ce se confirmă prin procesul-verbal nr. 159 din 18.07.2015 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, prin care s-a stabilit că concentrația de alcool în aerul expirat constituie 0,66 mg/l, concentrație care conform prevederilor art. 134¹² Cod penal se referă la stare de ebrietate alcoolică avansată.

Totodată, au fost încălcate prevederile art. 10 pct. 2 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus.

Tot el, la 24 august 2016, aproximativ ora 21.15, conducând pe traseul R-30 automobilul ”Audi A6”, n.î. XXX XX, a manifestat o atitudine nechibzuită față de dexteritatea în conducerea mijlocului de transport care i-ar permite să prevadă situații periculoase, din cauza neatenției manifestate, neținând cont de condițiile rutiere și situația rutieră, nu a redus viteza până la limita care i-ar asigura securitatea circulației sau chiar să oprească și, ca rezultat, în apropiere de direcția drumurilor de acces în s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, l-a tamponat pe Spatari G., care se deplasa cu bicicleta.

În urma accidentului rutier, părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale: 1, 2, 3, 4, 6, 7 fracturi de coaste VI-VII-VIII linia axilar anterior pe

stânga; fracturi cominutive ale oaselor gambei 1/3 distală cu deplasare; fractură de os femural distal și capului proximal os fibular; plagă scalpantă a craniului; plagă scalpantă a coapsei stângi posterior; șoc traumatic decompensat, care au putut fi produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă a integrității corporale.

În astfel de circumstanțe, inculpatul a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume art. 45 alin. (1) lit. b), d) care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră și art. 14 lit. a) al aceluiași regulament care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă în stare de ebrietate.

Tot el, după comiterea accidentului rutier din 24 august 2016, încălcând regulile de securitate a circulației rutiere și de exploatare a mijlocului de transport, a părăsit locul comiterii infracțiunii, lăsându-l pe Spatari G. la locul comiterii accidentului fără a-i acorda ajutorul necesar.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut parțial vina și a declarat că a acoperit în parte cheltuielile suportate de partea vătămată. Este de acord să restituie prejudiciul material cauzat, însă nu în cuantumul solicitat.

Partea vătămată Spatari G. a relatat că în urma accidentului rutier a rămas invalid de gradul II, iar inculpatul i-a acordat un ajutor material în mărime de numai 1400 lei.

Astfel, vinovăția inculpatului se dovedește prin probele administrate, acțiunile lui urmând a fi încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, fără a deține permis de conducere, în baza art. 264 alin. (3) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și în baza art. 266 Cod penal, ca părăsirea locului accidentului rutier de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcând regulile circulației rutiere și de exploatare a mijlocului de transport care a provocat leziuni corporale grave.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune din imprudență și a recunoscut parțial vina, că nu are antecedente penale și se caracterizează pozitiv, că lipsesc circumstanțe atenuante și agravante, iar o parte din vina producerii accidentului o poartă și partea vătămată care, deplasându-se cu bicicleta pe traseu, pe timp de noapte, conform art. 109 al Regulamentului Circulației Rutiere, era obligat să poarte vesta reflectorizantă, iar bicicleta să fie utilată cu catadioptri.

Or, aplicarea unei pedepse cu închisoarea nu este oportună și adecvată infracțiunilor comise, reeducarea și corectarea inculpatului fiind posibilă fără izolare de societate, conform art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Nicolae Tian, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 5 ani

închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare. Potrivit art. 84 Cod penal, a-i stabili pedeapsă definitivă de 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare.

Apelantul a invocat că infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este una gravă și, ca urmare a acțiunilor inculpatului, victimei i-au fost cauzate leziuni corporale grave.

Inculpatul a părăsit locul accidentului, fără a-i acorda primul ajutor medical necesar părții vătămate, fiind posibilă survenirea unor consecințe mai grave, iar acțiunile intenționate ale inculpatului puteau să ducă la decesul părții vătămate care, din circumstanțe nedependente de acesta, a fost salvat, ambulanța fiind chemată de un șofer care se deplasa pe drumul în cauză.

Pedeapsa aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este una blândă, infracțiunea prezentând un pericol sporit pentru participanții la traficul rutier și alte persoane.

Mai mult, la o scurtă perioadă de timp de la săvârșirea primei infracțiuni, inculpatul a comis altă infracțiune din categoria infracțiunilor din domeniul circulației rutiere, prin ce a manifestat lipsă totală de respect față de legislația statului.

Astfel, circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, faptul că a recunoscut parțial vina și că acesta a comis cu intenție două infracțiuni din cele trei incriminate, nu constituie temei de aplicare a unei pedepse atât de blânde.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, corect constatând că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, că inculpatul a săvârșit *două* infracțiuni care fac parte din categoria celor grave și ușoare, a recunoscut parțial vina, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale și a reparat în parte prejudiciul cauzat părții vătămate.

Totodată, *solicitarea acuzării privind aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii și excluderea prevederilor art. 90 Cod penal*, este neargumentată și lipsită de fundament juridic.

Prin urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpatului, va fi atins doar prin menținerea pedepsei penale în limitele și în condițiile stabilite de instanța de fond.

În același timp, *luând în considerație gravitatea infracțiunilor săvârșite de inculpat și repercusiunile acestora pentru familia victimei și pentru întreaga societate, se consideră ca fiind oportună și corectă aplicarea în privința lui a prevederilor art. 90 Cod penal*, pedeapsa fiind rațională și proporțională acțiunilor comise de acesta.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că la aplicarea pedepsei, instanțele de fond și de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 65, 75 Cod penal.

Or, infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este una gravă și ca urmare a acțiunilor inculpatului, i-au fost cauzate leziuni corporale grave unei persoane. Inculpatul a părăsit locul accidentului fără a-i acorda primul ajutor medical necesar părții vătămate, fiind posibilă survenirea unor consecințe mai grave, iar acțiunile intenționate ale inculpatului puteau să ducă la decesul părții vătămate care, din circumstanțe nedependente de acesta, a fost salvat, ambulanța fiind chemată de un șofer care se deplasa pe drumul în cauză.

Pedeapsa aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este una blândă, infracțiunea prezentând un pericol sporit pentru participanții la traficul rutier și alte persoane.

Mai mult, la o scurtă perioadă de timp de la săvârșirea primei infracțiuni, inculpatul a comis altă infracțiune din categoria infracțiunilor din domeniul circulației rutiere, prin ce a manifestat lipsă totală de respect față de legislația statului.

Instanțele de fond și de apel au ignorat prevederile art. 61 Cod penal, potrivit căruia pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Astfel, fiindu-i aplicată inculpatului pedeapsa de 3 ani închisoare pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitate ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal, și anume prevenirea de comiterea de noi infracțiuni de către inculpat și de către alte persoane, restabilirea echității sociale.

Instanța de apel urma să-i aplice inculpatului o pedeapsă mai aspră, pentru a evita contribuirea la dezvoltarea, în rândul cetățenilor, a sentimentului că nu pot beneficia de o protecție adecvată din partea statului și curmarea încrederii infractorilor în faptul că vor fi pedepsiți blând.

Astfel, concluziile instanțelor de fond și de apel privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatului sunt eronate, fiind în contradicție cu probele administrate și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, art. 249 alin. (1), 395 alin. (1) pct. 2) și 3), 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute, durata termenului de probă în cazul condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și cui îi revine obligația de a supraveghea pe cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de instanța de judecată care a întocmit actul. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului hotărârii atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) a indicat greșit că inculpatul a comis doar *două* infracțiuni, deci a individualizat pedeapsa în raport cu un volum atenuat și incomplet al învinuirii formulate inculpatului;

b) a concluzionat confuz, neclar și divergent, ca este *oportună și corectă aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal*, dar luând în considerare *gravitatea infracțiunilor săvârșite de inculpat și repercusiunile acestora pentru familia victimei și pentru întreaga societate*, adică circumstanțe care nu justifică suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii;

c) a omis să expună asupra condamnării repetate a inculpatului, și prin încheierea Judecătorei Căușeni din 26 mai 2017, cu declararea vinovăției și aplicarea pedepsei ultimului, în raport cu prescripțiile din art. 249 alin. (1), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală (*pct. 1.1. din decizie*);

d) a invocat împrejurări neregăsite în apelul acuzatorului cum ar fi că *„solicitarea acuzării privind aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii și excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, este neargumentată și lipsită de fundament juridic”* or, în apelul declarat procurorul a solicitat nu

excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, dar înăsprirea pedepsei închisorii aplicate inculpatului, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, că a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursul de pe rol este unul întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2017, în privința inculpatului Feraru Ion XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 05 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun